

Dissectionum Libri Primi Sententiarum.

circunserbitur. Spū autem creatus loco quidem terminatur non autem circunscibitur: q & p tempus mouetur secundū affectiones temporis subiectes, non autem Deus. Qui, & sine sui mutatione de novo incipit vel definit esse in creatura mō p̄dicio. Solus ubiq; Deus nullo discrimine rerum, Mutatur nullo tempore sive loco.

DISTIN. XXXVIII. QVAE INCIPIT,

Nunc ergo ad propositum &c. ep. ¶ Causa rerum est Dei præscientia, ita, q̄ res sive non ferent, nisi eas Deus præsciret, q̄q; impossibile sic eas non evenerit. dum Deus eas præsciri, nec in hoc sequitur, q̄ ipse sit cā malorum, eo, q̄ malum ab eo factum. Non enim mala nisi notitia simplicis intelligentia, per quam notitiam non est causa rerum. Nisi forte sic dicatur causa malorum, sine quā nō. Nā sine eo mala non essent, licet ipse nec uelit, nec approbat ea, sed in bona. Stat autem, & cum Dei certissima præscientia contingit futurū, ita q̄ non sequit, Deus ea certe præcivit, & eius præcivit falli non potest, ergo necessario eueniunt. Contingentia enim futura, secundū se contingens sunt, licet certa sit ea euenire quantum ad Dei præscientiam. Vnde propositiones illae & similes, impossibile est euenire, qđ Deus præcivit, possibile est nō euenire futurum à Deo p̄sciri, coniunctum in sensu composto falso, lūt, in sensu autem diuino uero. Tunc enim simili stat, ea à Deo p̄sciri, & tamen in se fore contingens. Quamvis non possit diuina scientia falli, & libera contingunt multa futura tamen.

DISTIN. XXXIX. QVAE INCIPIT,

Præterea queris soler, &c. ep. ¶ Et si aliquid subiectū esse posse sciēt̄ Dei, qđ ante nos fuit, aut ē desinere posse aliud subiectū esse eidem scientia, quod aut subiectū fuit: tamē ipsa Dei scīa p̄ hoc non mutatur, sed omnia immutabilis est. Ceterum est eius sapientia, & illa sua efficiens. Vnde nec augmentari potest, nec minui, immo, & absq; sui mutatione Deus scire potest qđ nescit, & potest nō uel, qđ nō uult. Et hoc, si propositiones illae diuīsim intelligentiā. Sic enim designat Deus habere libertatē, & potentia oīa sciēdi vel nō sciēti, sicut ab aeterno habuit. Et hoc loquendo de sciēta approbatione. Potest ergo, & ad hunc sensum plura scire, q̄ scit, & contra pauciora sciēre, q̄ scit, sed sine sui mutatione. Prudenter quoq; Dei oīs creature sive in gubernant, quāvis nō qualiter oībus p̄uideat, sed cuiilibet sive modū suum. Una manet semper diuina scientia, quando illam augere nō uel, nō minuisse potest.

DISTIN. XL. QVAE INCIPIT.

Prædestinatio uero de bonis &c. ep. ¶ Prædestinatio (q̄ scilicet præscientiam fecit dū intellectū plūppont) est gratia in præsenti, & glorificatio in futuro p̄parationi. Ipla enim est solū reperitū saluandorum. Præscientia autē ē ad damnatos se extendit, est autē certus prædestinacionis numerus, eo, q̄ nullus damnandus saluari potest, nec saluandus damnari. Vnde, & ille propositiones, præficiens potest saluari, vel prædestinatus pōtē damnari. sensu composto falso, lūt, licet in sensu diuīso concedantur. Neque ē prædestinatus, nisi secundū distinctionem datā. Nā cōuincit h̄ & similis falso, lūt, diuīsim autē uero. Prædestinatus enim in quantum talis, nunquam potest dānari; alias sciē-

tia Dei mutabilis est, & prædestinatione incerta. Cū ius etiam effectus est saluatio, sicut effectus reprobatio damnatio.

Saluus erit, quemcunq; Deus prædestinat: idem

Quem reprobabat Stygias tristis adibit aquas.

DISTINCT. XLI. QVAE INCIPIT,

Si autem querimus meritum &c. ep. ¶ Obdurations quidem, q̄ scilicet est gratia divina subtractione, seu non collatio, meritum aliquid est. sed durat p̄cedēt p̄st: non autē reprobatio, qua sī est aeterna. Prædestinationis autē nec quo ad aeternā Dei electionē, nec quo ad tempore rāli ipsius gratia collationem, aliqua causa cōfite potest ex parte prædestinari: quia primā gratiā nullus meretur, alias gratia non dicereatur, q̄ scilicet gratia datur. Sic ergo non propter meritā, vel demerita futura Deus hunc elegit, & hunc reprobauit, sed liberē iuxta suę beneplacitum voluntatis. Neq; verò Dei reprobatio est cā peccati, sicut tñ eius prædestinatione est cā boni, eum peccanti liberum dederit arbitrium. Quamvis autem præscientia Dei quā est respectu futurorum, minū posuit, futuri scilicet in plēna vel p̄ierita transiūtibus, non tñ minū potest eius scientia, q̄ scilicet est oīum p̄teriorū, sicut, & futurorū, & p̄sensim. Non Deus ex meritis quenquam prædestinat, esti Peccatis reprobis sordeat ipse suis.

DISTINCT. XLII. QVAE INCIPIT,

Nunc de omnipotentiā Dei &c. ep. ¶ Omnipotens dicitur Deus, non iō ga pōt oīa, q̄ uult, sed quia pōt oīa, que sunt factibilis, sed q̄ scit actua cadunt potentia. Nā ad oīpotentia non sufficit oīa, quia quis uelit, alioquin, & quilibet beatus omnipotens dici posuit. Nec ualeat si dicatur, q̄ ipse non potest ambulare, aut loqui, & sic de alijs ergo non potest omnia. Potest enim, licet non per se, quia sibi non competit tantum per nos, & in nobis ea facit. Sic nec valet, non potest mentiri fallere decipi aut peccare ergo non potest omnia. Talia enim facere non est potentia, sed potius infirmitas. Quod autem quādam auctoritates dicunt cū ideo omnipotētē dici, eo q̄ potest oīa, que uult intelligenda sunt, est, Dei voluntas impediti nō pōt. Filius quoq; sicut, & spiritus sanctus, dici omnipotens, sicut nō a se, quia uterq; est ab altero. tamen per se, quia eadem omnipotētia qua pater. Sola Dei nullo costrīctu potētia fine est.

Quicquid enim est potest, hoc facere ipse potest.

DISTINC. XLIII. QVAE INCIPIT,

Quidam tamen de suo sensu &c. ep. ¶ Errauerunt, & defecerunt in scrutinio suo, qui potentiam Dei infinitam ad mensuram cōsartare volentes, dixerunt Deum non amplius nec aliud nec melius facere posse. q̄ fecit, nec qđ facit oīttere posse. Et rationes, quas adducunt, insufficiētes sunt. Nam quod arguit a ratione boni, & iusti, q̄ Deus nihil nisi tale facere posset, si referatur ad præfens tempus, nihil impediat. Nempe si Deus alii faceret vel meliori, similiter bona, & iusta elevent, q̄ uis quo ad omne tempus, nihil facere posset nisi bonum, & iustum. Quod etiam arguit Deum nihil facere nisi, qđ dēs, & oēs, qđ debet facere nō ualeat, quia uerbum debet in diuinis locis non habet. Quod ē rōnabilis, arguit, oē quod Deus facit, etiā rōnable, dicimus etiā alia rōnabilitas esse si ea faceret. De præscientia uero, quod dicunt, su-

pra